

Století s vámi!

100 let
ZUŠ Opava

ZUŠ Opava je s vámi už celé století! Uplynulých 100 let od otevření opavské umělecké školy jsme oslavili ve velkém stylu dvěma desítkami kulturních událostí. Přátelé a příznivci ZUŠ Opava mohli navštívit speciální koncerty a výstavy, představení a festivaly. Pojďte s námi zavzpomínat na neopakovatelný výroční rok!

Stoletá historie ZUŠ Opava

Ale co vlastně slavíme? Jaké zážitky má za sebou samostatná škola? Pojďme se nejdříve ponořit do historie opavské ZUŠ.

Hudební a pěvecká škola Matice Opavské byla otevřena 1. května 1924 a jejím prvním ředitelem byl mnohostranně nadaný pedagog, skladatel, sbormistr a dirigent František Chutný. Učitelský sbor tvořili tři kmenoví a tři výpomocní učitelé.

Výuka ve škole probíhala až do německé okupace v roce 1938 a po válce byla obnovena 1. září 1945. Škola se potýkala s nedostatkem prostor a kvalitního vybavení, ale přesto se škola nadále rozvíjela a zvyšoval se počet vyučovacích předmětů i žáků.

Velké změny přinesl přelom 40. a 50. let, kdy se zaváděly školní osnovy a klasifikace nebo skupinová výuka teoretických předmětů. Škola změnila název na Městský hudební ústav a přestěhovala se do nové budovy na Nádražním okruhu 11. Po zestátnění v roce 1951 přibýly talentové zkoušky. V následujících letech se na postu ředitele vystřídal klavírista František Blaheta, v 60. letech pak Rudolf Březina a později Zdeněk Hladký. Škola postupně rostla z 600 na více než 1000 žáků, vytvářely se pobočky, rozšiřovaly se vyu-

čované obory a v roce 1961 se změnil název na Lidová škola umění. Také byly otevřeny taneční a výtvarný obor. Velký rozvoj zaznamenal výtvarný obor pod vedením Miloše Kačírka.

70. léta provázelo intenzivní vystupování. Žáci se začali prosazovat v nově vzniklých soutěžích uměleckých škol. Vznikl pěvecký sbor Červený květ, který zaznamenal řadu úspěchů a reprezentoval školu i v zahraničí. Výtvarný obor se přestěhoval do nových prostor v Domě umění. V roce 1977 převzal vedení školy pedagog výtvarného oboru Miloš Kačírek a byl otevřen poslední scházející literárně-dramatický obor.

V nadcházejících 80. letech došlo k rozdělení školy na dvě instituce, výtvarný a literárně-dramatický obor se osamostatnily a vedl je Miloš Kačírek, zatímco LŠU řídil nově Petr Škarohlíd, kterého nedlouho poté vystřídala Drahomíra Volná a tu zase Jiří Vacula. Škola získala nové prostory v základní škole Slezského odboje a brzy se k ní znovu připojil literárně-dramatický obor.

Od poloviny 80. let určoval běh dění na umělecké škole nový ředitel Vlastimil Šemora. Spolu se svým týmem zvládl provést rozsáhlou rekonstrukci Nádražního okruhu a realizovat desítky zahraničních zájezdů (USA, Japonsko, Faerské ostrovy, Island, Německo, Francie, Belgie,...). Ve škole působily úspěšné pěvecké sbory Červený květ a Jeřábinka, dechový orchestr a mažoretky AMA, akordeonové orchestry, smyčcové orchestry, cimbálovová muzika, ale ocenění získávali také žáci tanečního oboru, literárně-dramatického oboru a sólisté hudebního oboru. V roce 1990 byla škola přejmenována na Základní uměleckou školu V. Kálíka.

Šemoru ve funkci ředitele vystřídal v roce 2010 pozounista Petr Bouček, který školu vedl do roku 2018, kdy došlo ke sloučení opavských uměleckých škol – ZUŠ V. Kálíka a ZUŠ Solné opět do jedné instituce – Základní umělecké školy, Opava, p. o. Ředitelkou se stala dosavadní ředitelka výtvarné školy Ivana Sýkorová.

Po vedení zástupcem Pavlem Glogarem ve školním roce 2018/2019 se stal ředitelem klavírista Lukáš Poledna, který se zaměřil na podporu činnosti sborů a orchestrů, na pokračování v rekonstrukci budov, na obnovu nástrojového parku a vybavení školy a profesionální prezentaci školy.

Setkání generací

Nosným motivem oslav bylo prolínání a setkávání se přítomnosti s minulostí. Úspěšnou historii školy připomněly akce spojené s absolventy a bývalými pedagogy, i tištěná publikace či fotografická výstava. Pojďme se na jednotlivé akce podívat...

Netradiční koledy s Ivou Bittovou

První akcí spojenou s absolventy byla spolupráce pěveckého sboru Barbory Grygerové se zpěvačkou, houslistkou a herečkou **Ivou Bittovou**. Opavský sbor se stal součástí česko-slovensko-polského projektu **Ej gody na nastaly**, jehož vyvrcholením byl dvojkoncert v Minoritském klášteře v lednu 2024.

Koncertům předcházelo soustředění a natáčení CD málo známých regionálních lidových koled na Slovensku spolu se sbory z Polska a Liptovského Mikuláše. Slovenský sbor se pak zúčastnil i slavnostních koncertů v Opavě.

Největší setkání akordeonů v Opavě

Výměně mezigeneračních zkušeností byl věnován únorový **Koncert akordeonových orchestrů** v Minoritu. Na pódiu se vystřídaly tři školní orchestry ze tří generací absolventů a žáků školy.

Jako první vystoupil akordeonový orchestr školy – **Rytmus** pod vedením **Jarmily Pruskové**. Rytmus si jako vzácného hosta přizval bývalého pedagoga, vedoucího dechového orchestru a hráče na saxofon **Jindřicha Czerného**.

Následovalo vystoupení orchestru **Andante** **Hany Noskové** a poté nejmladšího z orchestrů – **Cantabile**, který od roku 2022 vede **Martin Žurek**. Večer zakončilo provedení společné skladby, které přivedlo najednou na pódium rekordní počet hráčů na akordeon v Opavě.

Oslava 100 let ve Slezském divadle

Absolventi byli součástí programu slavnostního galavečera **100 let ZUŠ Opava** ve Slezském divadle v Opavě. První část večera patřila *předávání ocenění* významným pedagogům a zaměstnancům školy a koncertu *Stamicova kvarteta*, jehož členem je významný violista a absolvent ZUŠ **Jan Pěruška**.

V druhé části večera se na pódiu setkali absolventi **Jaryn Janek a Patrik Benek**, kteří byli součástí jazzového komba významného jazzového muzikanta **Zbigniewa Kalety**, a současný *dechový orchestr* ZUŠ Opava, jehož je vedoucím právě Patrik Benek. Soubory si zahrály i společnou skladbu.

Jeřabinka se vrátila na pódium

Posledním projektem propojujícím bývalé žáky a pedagogy s těmi současnými byl červnový **Koncert pěveckých sborů** v Minoritském klášteře. Před beznadějně vyprodaným hledištěm se po letech představil legendární pěvecký sbor *Jeřabinka* vedený **Jaromírem Lokajem** a korepetovaný **Janou Lokajovou**.

Druhá část programu patřila současným sborům *Věnečky* a *Figaro*, které vede **Barbora Grygerová** a korepetuje **Markéta Polednová**. Závěr koncertu patřil provedení společné skladby pod Lokajovou taktovkou.

Školu představil katalog i výstava

Historii i současnosti školy se věnuje katalog **100 let ZUŠ Opava**. Katalog atraktivní formou seznamuje se vznikem školy, soubory, absolventy i současnou nabídkou vzdělávání a pořádaných aktivit. Z katalogu vyšla i výstava **Historie ZUŠ Opava ve fotografiích**, která byla k vidění ve foyer Obecního domu Opavské kulturní organizace.

Dárky pro Opavu

Druhým tématem oslav výročí školy bylo nadělování dárků. ZUŠ si pro Opavany připravila dárky především v podobě zážitků – koncertů, představení, festivalů a výstav. Ale podařilo se jí pokřtít i jeden výjimečný koncertní nástroj, který bude sloužit nejen žákům školy, ale i umělcům vystupujícím v Minoritském klášteře.

Prvotřídní klavír pro Opavu

ZUŠ Opava se dlouhodobě snažila získat kvalitní koncertní křídlo. Nakonec se to za podpory statutárního města Opavy a Moravskoslezského kraje podařilo a škola odkoupila za 1.400.000 Kč **klavír Petrof I**, který do té doby sloužil k pronájmu pouze pro prestižní festivaly a soutěže.

Klavír byl umístěn v Minoritu a slavnostně pokřtěn na koncertu **Klavír pro Opavu** klavírního dua *Elišky Novotné a Lukáše Michela*. Na programu bylo čtyřruční provedení kompletního cyklu *Má vlast* Bedřicha Smetany. Koncert tak přispěl i k oslavám Roku české hudby a výročí 200 let od narození slavného skladatele.

Pedagogové z celého kraje zahráli v Opavě

ZUŠ Opava se v dubnu stala pořadatelem tradičního **Koncertu pedagogů základních uměleckých škol Moravskoslezského kraje**, v jehož organizaci se střídají ZUŠ napříč krajem.

Na koncertu v Minoritském klášteře se vedle nového křídla rozezněly také dechové a smyčcové nástroje, akordeony nebo pěvecká čísla. Na programu nechyběla ani vystoupení opavských pedagogů, kteří si, vedle dua cembala s violoncellem, připravili originální fugu na motiv písně Lady Gaga.

Výtvarný obor slavil nejen své výročí

Výročí neslavila jen samotná ZUŠ, ale také její **výtvarný obor, který byl založen před 60 lety**. Při této příležitosti si obor nadělil malý dárek v podobě outdoorové výstavy v Arkádách ve Dvořákových sadech.

Výstava s názvem **Pojď na výtvarku!** zvala návštěvníky k hlubšímu průzkumu výtvarného oboru a jeho specifik. Výstava vznikla ve spolupráci s Opavskou kulturní organizací a byla k vidění od poloviny dubna do konce května.

Výtvarný obor pak nadělil ještě dárek městu Opavě k jeho 800. výročí. Dosud největší výstava oboru se konala od 16. května do 2. června v Domě umění a nesla název **Genius loci Opavy. Výtvarka slaví!**

Výstava prozkoumala fenomén Opavy, jejích památek, slavných rodáků, fantazijních a futuristických představ i obyčejných míst skrz na skrz. Dokladem toho bylo více než 400 vystavených děl rozmanitých forem – grafik, maleb, kreseb, textilu, animací nebo soch. Do výstavy se zapojili žáci všech ročníků všech osmi pedagogů, kteří ke společnému tématu přistoupili každý jedinečným způsobem a dohromady tak vytvořili pestrou koláž prozkoumávající „bílou perlu“ Slezska, jak je Opavě někdy přezdíváno.

Dárek, který si přečtete

Poslední dárek k výročí školy se ještě připravuje. ZUŠ plánuje vydat v roce 2025 rozsáhlou **publikaci** podrobně mapující historii školy, její významné soubory a orchestry, absolventy, ředitele i zahraniční aktivity, s bohatým historickým obrazovým materiálem.

Součástí knihy budou rozhovory s bývalými studenty, kteří se rozhodli umění věnovat naplno a bývalými vedoucími orchestrů, kteří přispěli ke známosti opavské školy nejen v republice, ale i za hranicemi Evropy.

Festivalové zážitky

ZUŠ Opava pořádá každoročně několik festivalů. Výroční rok však byl příležitostí tyto události posunout na vyšší úroveň, ať už pozvanými hosty, rozsahem nebo mezinárodní úrovní.

Štěpán Rak složil skladbu pro Opavu

Devátý ročník festivalu **Kytarová smršť** byl věnován komorní a souborové hře a byl spojen s oslavou 800. jubilea města Opavy a 15 let Kytarového orchestru ZUŠ Opava.

V květnu se setkali žáci ZUŠ a konzervatoři z Moravskoslezského kraje ve Slezském zemském muzeu. Dopolední přehlídka zakončil workshop se vzácným hostem festivalu – **Štěpánem Rakem**.

Festival zakončil slavnostní koncert, na kterém se představil jak sólově vystupující Štěpán Rak, tak Kytarový orchestr ZUŠ Opava. Vrcholem koncertu bylo společné provedení Rakovy autorské skladby *Opaviana*, kterou napsal při příležitosti výročí města na míru opavskému orchestru.

ZUŠ Open na třech scénách

Největší událostí zapojující žáky všech oborů byl festival **ZUŠ Open Opava**, který poslední květnový den rozezněl hned tři scény – ve Smetanových sadech, na zahradě ZUŠ Opava a ve Slezském zemském muzeu.

Stovky žáků hudebního, výtvarného, tanečního i literárně-dramatického oboru představili to nejlepší, co se za poslední školní rok naučili. Vedle sólistů diváky potěšily svými výkony všechny školní orchestry a pěvecké sbory. Výtvarný obor si ve spolupráci s bubenickým orchestrem připravil happening snímáný z dronu, ze kterého vzniklo samostatné video. Žáci herectví zaujali svými monology a tanečnice předvedly ukázky z připravovaných tanečních představení.

Slavila i další oddělení

Dvě větší události s puncem výročních oslav si připravily i taneční a literárně-dramatický obor. Žáci Jakuba Stránského a Daniela Volného se v průběhu června prezentovali na **Festivalu literárně-dramatického oboru** s necelou desítkou představení, které zahrnovaly autorská díla i dramatisace literární klasiky.

Taneční obor připravil pro rodiče a přátele dvě taneční pohádky ve Slezském divadle v Opavě. Mlaší žáci zpodobnili kouzelné bytosti v představení **Pohádkový les** a starší žákyně tančily v inscenaci **Čaroděj ze země Oz**.

Mezinárodní Beethovenův Hradec

Největší událostí závěru školního roku byl **59. ročník Mezinárodní interpretační soutěže Beethovenův Hradec**. Od 12. do 16. června soutěžilo ve hře na housle více než dvacet mladých sólistů. Mezinárodní porota posuzovala výkony více než dvou desítek mladých houslistů z celé Evropy a Asie, např. z Japonska, Tchaj-wanu, Francie, Ázerbájdžánu, Německa, Srbska nebo Česka.

Na programu Beethovenova Hradce byl kromě samotné soutěže také krásný zahajovací koncert Beaty Warykiewicz-Siwy a Magdaleny Duš v Minoritském klášteře.

Porotě předsedal koncertní mistr České filharmonie Jiří Vodička, kterého doplnili Herwig Zack z Německa, Beata Warykiewicz-Siwy z Polska, Petr Maceček z Fakulty umění Ostravské univerzity a Jan Fišer z České filharmonie.

V náročné tříkolové soutěži do finále s Janáčkovou filharmonií postoupili tři soutěžící. Vítězem 59. ročníku se stal 18letý Yungi Kaneko z Německa. Druhé místo získala Japonka Sakura Nakagawa. Třetí místo porota udělila rakouské houslistce Katharině Auer.

